

CISG Konsultatīvās padomes Viedoklis Nr. 1 “Komunikācija, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, saskaņā ar CISG”

Citēt kā: CISG Konsultatīvās padomes Viedoklis Nr. 1. “Komunikācija, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, saskaņā ar CISG”, 15. 08. 2003, sagatavoja prof. Kristīna Ramberga, Gēteborga, Zviedrija (*Prof. Christina Ramberg, Gothenburg, Sweden*) (*CISG-AC Opinion no 1, Electronic Communications under CISG, 15 August 2003. Rapporteur: Professor Christina Ramberg, Gothenburg, Sweden.*).

CISG Konsultatīvā padome šo Viedokli ir pieņēmusi vienbalsīgi. Ir atļauts reproducēt šo Viedokli.

Priekšsēdētājs: Peters Šlehtriems (*Peter Schlechtriem*).

Locekļi: Ēriks E. Bergstēns (*Eric E. Bergsten*), Mihaēls Joahims Bonels (*Michael Joachim Bonell*), Alehandro M. Garro (*Alejandro M. Garro*), Rojs M. Guds (*Roy M. Goode*), Sergejs N. Lebedevs (*Sergei N. Lebedev*), Pilara Perales Viskasijasa (*Pilar Perales Viscasillas*), Jans Rambergs (*Jan Ramberg*), Ingeborga Švencere (*Ingeborg Schwenzer*), Hiro Sono (*Hiroo Sono*), Klods Vits (*Claude Witz*).

CISG 11. pants

Nav nepieciešams, lai pirkuma — pārdevuma līgums tiktu noslēgts vai apstiprināts rakstiskā formā vai lai tas pakļautos citai prasībai attiecībā uz formu. Tas var tikt pierādīts jebkuriem līdzekļiem, tai skaitā ar liecinieku liecībām.

VIEDOKLIS

Līgums var tikt noslēgts vai tā esība var tikt pierādīta, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus.

KOMENTĀRS

11.1. CISG 11. panta mērķis ir nodrošināt, ka saistībā ar līguma noslēgšanu nepastāv nekādas prasības attiecībā uz līguma rakstveida formu. Jautājums par elektroniskajiem sakaru līdzekļiem, izņemot telegrammu un teleksu, netika apsvērts CISG sagatavošanas procesā 1970.-tajos gados. Tā kā šajā pantā nav paredzēti nekādi noteikumi attiecībā uz formu, CISG atļauj pusēm noslēgt līgumus elektroniski.

¹ Tulkojumu sagatavoja Rīgas Juridiskās augstskolas docente Dr. Laura Ratniece (Laura.Ratniece@rgsl.edu.lv). Tulkojuma zinātniskais redaktors – Rīgas Juridiskās augstskolas docents Dr. Aleksandrs Fillers (Aleksandrs.Fillers@rgsl.edu.lv). Tulkojumam izmantots CISG Konsultatīvās padomes Viedokļa Nr. 1 oriģinālais teksts angļu valodā (*CISG Advisory Council Opinion No. 1 Electronic Communications under CISG*), kas pieejams padomes interneta mājaslapā: http://www.cisgac.com/file/repository/CISG_Advisory_Council_Opinion_No1.pdf [skatīts 24.07.2020.]. Šā Viedokļa tulkojumā iekļauto CISG pantu tulkojumu avots ir CISG oficiālais tulkojums latviešu valodā, kas pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/44192-par-apvienoto-naciju-organizācijas-konvenciju-par-starptautiskajiem-precu-pirkuma-pardevuma-ligumiem> [skatīts 24.07.2020.]. Tāpat arī, lai nodrošinātu konsekventu terminoloģijas lietojumu latviešu valodā, šā Viedokļa tulkojumā izmantoti termini, kas atbilst CISG oficiālajam tulkojumam latviešu valodā. Šā Viedokļa tulkojumam nav saistoša juridiska spēka; tam ir tikai informatīvs raksturs. Nepieciešamības gadījumā ieteicams izmantot oriģinālo Viedokļa tekstu angļu valodā. Tulkojumā maksimāli reproducētas oriģinālā teksta īpatnības (piemēram, teksta izcēlumi un slīpraksts).

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 13. pants

Šīs Konvencijas mērķiem "rakstveida forma" sevī ietver telegrammu un teleksu.

VIEDOKLIS

Termins "rakstveida forma" iekļauj arī jebkāda veida elektronisku komunikāciju, kuru var iegūt uztveramā formā.

KOMENTĀRS

13.1. CISG 11., 12., 13., 21., 29. un 96. pants ietver terminu "rakstveida forma". Tradicionālajā "papīra pasaulē" šis termins nebija sarežģīts, un tas attiecās uz dokumentiem, kas ir sagatavoti rakstveidā, uz papīra [vai cita izturīga materiāla], izmantojot zīmuli, pildspalvu utt. Šobrīd problemātisks jautājums ir, vai citi elektroniski dokumenti, izņemot telegrammu un teleksu, arī varētu tikt uzskatīti par "rakstveida formu". "Rakstiskas formas" priekšnoteikums ir izpildīts, kamēr vien elektroniskā komunikācija var izpildīt tās pašas funkcijas, kādas var izpildīt papīra ziņojumi. Šīs funkcijas ir: iespēja saglabāt (iegūt) ziņu un saprast (uztvērt) to.

13.2. Puses var vienoties, kāda veida "rakstisko formu" tās paredz lietot (CISG 6. pants). Tās var, piemēram, vienoties, ka viņas akceptē tikai vēstules papīra formātā, kuras ir piegādājis noteikts kurjers. Ja vien puses nav ierobežējušas "rakstiskās formas" jēdzienu, tad vajadzētu pieņemt, ka elektroniskā komunikācija ietilpst terminā "rakstveida forma". Šo pieņēmumu var pastiprināt vai pavājināt, ievērojot pušu iepriekšējo rīcību vai vispārzināmas paražas (CISG 9. panta pirmā un otrā daļa).

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 6. pantu.

CISG 15. pants

- 1) Oferte stājas spēkā ar brīdi, kad to ir saņēmis ofertes adresāts.*
- 2) Oferents var atcelt oferti, pat, ja tā ir neatsaucama, tanī gadījumā, ja paziņojumu par atcelšanu ofertes adresāts saņēmis agrāk kā pašu oferti vai vienlaicīgi ar to.*

VIEDOKLIS

Termins "ir saņēmis"² atbilst tam brīdim laikā, kad elektroniskā ziņa ir iekļuvusi³ ofertes adresāta serverī.

Oferte, pat ja tā ir neatsaucama, var tikt atcelta, ja paziņojums par atcelšanu ir iekļuvis ofertes adresāta serverī pirms vai arī tajā pašā laikā, kad ofertes adresāts ir saņēmis oferti. Atcelšanas priekšnoteikums, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, ir tāds, ka ofertes adresāts tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas, šādā formātā un uz šādu adresi.

² Tulkotājas piezīme - CISG oficiālajā tulkojumā latviešu valodā (skatīt 15. panta pirmo daļu) termins "reaches" tulkots kā "ir saņēmis". Līdz ar to arī šā Viedokļa tulkojumā lietots šāds tulkojums. Savukārt komentāros termins "reaches" ir ticis tulkots arī kā "sasniedz".

³ Tulkotājas piezīme – angļu valodā izmantota frāze "has entered (...) the server". Ievērojot to, ka varētu pastāvēt tehniskas atšķirības starp "iekļūt serverī", "saņemt serverī", "sasniegt serverī", ir izvēlēts tiešs šīs frāzes tulkojums.

KOMENTĀRS

15.1. Oferte nav spēkā līdz brīdim, kad tā sasniedz ofertes adresātu (CISG 15. panta pirmā daļa), un tā var tikt atcelta, ja paziņojums par ofertes atcelšanu sasniedz ofertes adresātu pirms vai tajā pašā laikā, kad to sasniedz oferte (CISG 15. panta otrā daļa). Izmantojot tradicionālos sakaru līdzekļus, šis noteikums ļauj oferentam atcelt oferti, pielietojot ātrākus komunikācijas līdzekļus. Oferents var, piemēram, nosūtīt oferti pa parasto pastu (*gliemežu pastu*) un tad, vēlāk, to atcelt, nosūtot faksa ziņojumu, kas sasniedz ofertes adresātu pirms ofertes. Problēma saistībā ar elektroniskajiem komunikācijas līdzekļiem ir tāda, ka ir maz tādu praktiski izmantojamu ātrāku komunikācijas līdzekļu par elektroniskajām vēstulēm, kas nosūtītas pa e-pastu vai arī, izmantojot interneta mājaslapas vai citus elektroniskus datu apmaiņas rīkus. Līdz ar to pastāv praktiskas dabas jautājums gadījumos, kad oferte ir nosūtīta pa pastu, izmantojot tradicionālu vēstuli, kas rakstīta uz papīra, savukārt paziņojums par atcelšanu ir nosūtīts elektroniski.

15.2. No konceptuāla skatu punkta raugoties, sarežģījums ir tāds, ka elektroniska paziņojuma par ofertes atcelšanu adresātam nav jābūt fiziski klāt vietā, kurā šis ziņojums pienāk. "Ziņojuma vieta" ir drīzāk funkcionāls jēdziens, nevis fizisks. Ziņojums varētu atrasties jebkurā serverī pasaulē, ieskaitot nosūtītāja serveri, taču svarīgi ir, vai adresāts var to saņemt. Tālāk minētās ir vissvarīgākās situācijas, kuras visticamāk varētu tikt apsvērtas saistībā ar terminu "saņēmis" elektronisko sakaru līdzekļu kontekstā:

15.3. *Situācija "A"*. No pragmatiska skatu punkta raugoties, ir skaidrs, ka elektroniska paziņojuma par ofertes atcelšanu adresāts var šo paziņojumu izlasīt, tiklīdz tas ir viņa serverī. Viņam var būt problēmas sasniegt savu serveri iekšēju problēmu dēļ, kas pastāv viņa tīkla sistēmā. Šāda situācija parasti ir "viņa ietekmes robežās". Neatkarīgi no tā, cik stingri tas varētu būt pret ofertes adresātu situācijās, kad ziņojumi ir ienākuši viņa serverī, bet viņš nevar tos izlasīt iekšēju problēmu dēļ, nebūtu pieņemami, ja oferentam būtu jāuzņemas risks par ofertes adresāta tehniskajām problēmām. Ofertes adresāts var šo risku samazināt, izvēloties pieņemamu interneta pakalpojumu sniedzēju vai arī radot adekvātu tehnisko infrastruktūru, lai nodrošinātu, ka iekšējā komunikācija funkcionē apmierinoši. Elektroniskas ziņas sūtītājam nebūtu jāuzņemas šis risks.

15.4. *Situācija "B"*. Nav pietiekami, ja paziņojums par ofertes atsaukšanu ir iekļuvis ofertes adresāta serverī. Ofertes adresātam ir jābūt izteikušam gribu saņemt elektroniskas ziņas. Ofertes adresāta vēlme pieņemt elektroniskas ziņas jāņem vērā, nosakot, vai elektronisks paziņojums par atcelšanu ir sasniedzis oferentu. Ofertes adresāta piekrišana var tikt vērtēta saskaņā ar CISG 8. pantu, kas regulē pušu darbības interpretāciju. Arī CISG 9. panta pirmā daļa var tikt piemērota, ja puses ir vienojušās par praksi savstarpējās attiecībās. CISG 9. panta otrā daļa var tikt piemērota, ievērojot tirdzniecības paražas, kuras puses zināja vai par kurām tām bija jāzina, un kuras ir labi zināmas starptautiskajā tirdzniecībā, un kuras regulāri ievēro tādu līgumu puses, kā tas ir konkrētajā gadījumā.

15.5. *Situācija "C"*. Saistīta problēma ir gadījums, kad ziņojumā, kas satur paziņojumu par ofertes atcelšanu, ir nepareizi norādīta e-pasta adrese. Šāds ziņojums var iekļūt adresāta serverī, bet var nekad nesasniegt adresātu personīgi, jo adresāts tam nevar piekļūt. Piemēram, pareiza e-pasta adrese ir "Thomas@companyx.com", bet sūtītājs uzraksta "Tomas@compnyx.com". E-pasts ar nepareizi uzrakstītu adresi dažreiz var iekļūt "Thomas" serverī, bet tas paliek serverī, jo nevar atrast "Tomas" bez "h". Šādās situācijās sūtītājam jāuzņemas risks, jo "Thomas" nav norādījis savu piekrišanu saņemt elektroniskus ziņojumus, kuros nepareizi norādīts adresāts. Dažkārt pasta pārzinis var pārsūtīt elektronisku ziņojumu, kurā ir norādīta nepareiza adrese, uz pareizo adresi. Ja šāds pārsūtīts ziņojums sasniedz adresāta serveri laikus, tad paziņojums par atcelšanu ir spēkā. Šādā veidā adresāts ir informējis pasta pārzinī, ka e-pasti, kas noteiktā veidā ir nepareizi adresēti, būtu jāpārsūta viņam. To

darot, adresāts ir izteicis vispārēju piekrišanu saņemt arī tādus elektroniskus ziņojumus, kas ir nepareizi adresēti.

15.6. Situācija “D”. Vēl viena problēma, kas saistīta ar terminu “sasniedz”, ir vai ofertes adresāts spēj apstrādāt un saprast elektronisko ziņu. Ievērojot to, ka pastāv savstarpēji nesavienojamas datorprogrammas, teksts, kas parādās ofertes adresāta datorā, var būt nesaprotams. Šī situācija ir samērā līdzīga problēmai, ja ziņojums ir rakstīts valodā, kuru ofertes adresāts nespēj saprast. Jautājums šeit ir, vai elektronisks paziņojums par atcelšanu, kuru ofertes adresāts nevar pareizi saprast, ir “sasniedzis” ofertes adresātu brīdī, kas tas ir iekļuvis viņa serverī. Būtisks aspekts ir, kādā mērā ofertes adresāts ir norādījis, ka vēlas saņemt šāda veida elektroniskus ziņojumus. Tas nav pietiekami, ka ofertes adresāts ir vispārīgi piekritis saņemt elektroniskus ziņojumus. Viņam jābūt piekritušam saņemt šāda veida elektroniskus ziņojumus, šādā formātā un uz šādu adresi. Šeit atkal būtu piemērojams CISG 8. pants, lai interpretētu pušu rīcību. CISG 9. panta pirmā daļa būs attiecināma uz jebkurām praksēm, par kurām puses ir vienojušās savā sadarbībā. Savukārt CISG 9. panta otrā daļa var norādīt (kā tirdzniecības paražu), vai oferents ir tieši vai netieši piekritis saņemt noteikta veida elektroniskus ziņojumus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 15. pantu.

CISG 16. panta pirmā daļa

1) Kamēr līgums nav noslēgts, oferte var tikt atsaukta, ja ofertes adresāts paziņojumu par atsaukšanu saņem vēl pirms akcepta nosūtīšanas.

VIEDOKLIS

Ja tiek lietoti elektroniskie sakaru līdzekļi, termins “saņem” atbilst tam brīdim laikā, kad elektroniskā ziņa iekļūst ofertes adresāta serverī. Oferte var tikt atsaukta, ja paziņojums par atsaukšanu sasniedz ofertes adresāta serveri, pirms ofertes adresāts ir nosūtījis akceptu. Priekšnoteikums ir, ka ofertes adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

Ja tiek lietoti elektroniskie sakaru līdzekļi, termins “nosūtīt” atbilst tam brīdim laikā, kad akcepts ir atstājis ofertes adresāta serveri. Oferents var atsaukt oferti, nosūtot paziņojumu par atsaukumu, kas iekļūst ofertes adresāta serverī, pirms ofertes adresāta akcepts atstāj ofertes adresāta serveri. Priekšnoteikums ir, ka oferents ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

16.1. Šī norma ļauj oferentam atsaukt oferti līdz brīdim, kamēr ofertes adresāts nosūta savu akceptu. Paziņojumam par atsaukumu jāiekļūst ofertes adresāta serverī, pirms ofertes adresāts nosūta savu akceptu.

16.2. Attiecībā par ierobežojumiem terminam “sasniedz” – skatīt 15. panta komentāru. Attiecībā par jēdzienu “nosūtīt” – skatīt viedokli par 21. panta otro daļu (zemāk tekstā).

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 15. pantu.

CISG 17. pants

Oferte, pat ja tā ir neatsaucama, zaudē spēku, ja oferents saņem paziņojumu par ofertes noraidīšanu.

VIEDOKLIS

Termins “saņem” atbilst tādām brīdim laikā, kad elektronisks ziņojums iekļūst oferenta serverī. Oferte zaudē spēku, kad tās noraidījums iekļūst oferenta serverī. Priekšnoteikums ir, ka oferents ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

17.1. Oferte zaudē spēku, kad oferents ir saņēmis tās noraidījumu. Elektroniskajā vidē var tikt noteikts precīzs jēdziena “sasniegt oferentu” laiks. Ofertes adresāts vairs nevar noslēgt līgumu, nosūtot norādi par piekrišanu. Ja ofertes adresāts pārdomā pēc tam, kad jau ir nosūtījis paziņojumu par ofertes noraidīšanu, un vēlas noslēgt līgumu, norādei par piekrišanu jāiekļūst oferenta serverī, pirms paziņojums par noraidījumu iekļūst oferenta serverī.

17.2. Attiecībā par ierobežojumiem terminam “saņem” – skatīt 15. panta komentāru. Attiecībā par jēdzienu “nosūtīt” – skatīt viedokli par 21. panta otro daļu (zemāk tekstā).

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 15. pantu.

CISG 18. panta otrā daļa

2) Ofertes akcepts stājas spēkā ar brīdi, kad oferents saņēmis norādīto piekrišanu. Akcepts nav spēkā, ja oferents nesāņem piekrišanu viņa noteiktajā termiņā, vai, ja termiņš nav noteikts, tad saprātīgā termiņā, šajā gadījumā ņemot vērā darījuma apstākļus, ieskaitot oferenta izmantoto sakaru līdzekļu ātrumu. Mutiska oferte akceptējama nekavējoties, ja no apstākļiem neizriet kas cits.

VIEDOKLIS

Ofertes akcepts stājas spēkā, kad elektroniskā norāde⁴ par piekrišanu ir iekļuvusi oferenta serverī ar nosacījumu, ka oferents ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

Termins “mutiski” iekļauj elektroniski pārraidītu skaņu reālā laikā un elektronisku ziņu reālā laikā. Oferte, kas ir pārraidīta elektroniski komunikācijā, kas notiek reālā laikā, jāakceptē nekavējoties, ja vien apstākļi nenorāda citādāk, ar nosacījumu, ka ofertes adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

18.1. Šā panta pamatmērķis ir nodrošināt, ka oferentam ir iespēja izlasīt norādi par piekrišanu, ja viņš to izvēlas. Netiek prasīts, ka oferents ir tiešām izlasījis norādi par piekrišanu; drīzāk ir nepieciešams, ka šāda norāde par piekrišanu kļūst pieejama izlasīšanai (atšķirība starp “sasniegt prātu” un “sasniegt rakstāmgaldū” vai “sasniegt juridisko personu”). Līdz ar to, kad norāde par piekrišanu iekļūst oferenta kontroles zonā, jāpieņem, ka tā ir sasniegusi oferentu.

⁴ Tulkotājas piezīme – angļu valodas tekstā lietota frāze “*electronic indication*”. Lai gan latviešu valodā varētu būt ierastāk lietot “elektronisks paziņojums”, šajā gadījumā izmantots tiešs tulkojums – “elektroniska norāde”.

18.2. Piedāvājums, ka norādei par piekrišanu jābūt tikai pieejamai izlasīšanai, nevis patiešām izlasītai, ir veidots, lai atvieglotu pierādīšanu. Ir iespējams (vairāk vai mazāk vienkārši, bet vismaz konceptuāli) pierādīt, kad ziņojums kļūst pieejams. Ir ļoti grūti pierādīt, kad kāds tam faktiski ir pievērsis uzmanību.

18.3. Attiecībā par ierobežojumiem terminam “sasniedz” – skatīt 15. panta komentāru.

18.4. Prasība, ka mutiska oferte ir jāakceptē nekavējoties, norāda, ka mutiskas ofertes ir saistošas tikai tiešu sarunu laikā. Kad sarunas notiek reālā laikā vai nu ar skaņas palīdzību, vai arī ar rakstītām vēstulēm, situācija ir līdzīga mutiskām sarunām, un pastāv pieņēmums, ka ofertes jāakceptē uz vietas, tiešu sarunu ietvaros un reālā laikā. Svarīgs aspekts ir tas, ka otra puse zina par oferti un tai ir iespēja atbildēt nekavējoties. Oferte, kas izteikta elektroniski, reālā laikā, rakstiski, nevis izmantojot skaņu, bet gan rakstītu vēstuli, arī jāakceptē nekavējoties, ja vien apstākļi nenorāda citādāk. Ofertes, kas izteiktas sarunu telpās, un cita veida ofertes, kas izteiktas, izmantojot komunikāciju reālā laikā, jāakceptē nekavējoties.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 15. pantu.

CISG 19. panta otrā daļa

2) Taču atbilde uz oferti, kuras mērķis ir būt par akceptu, bet kura satur papildinošus vai atšķirīgus noteikumus, kuri ofertes noteikumus būtiski nemaina, rada akceptu, ja tikai oferents bez neattaisnotas kavēšanās mutiski neiebilda pret šīm nesaskaņām vai nenosūtījis paziņojumu par to. Ja viņš to neizdarīs, tad līguma noteikumi būs tās ofertes noteikumi, kura ietver izmaiņas, kuras satur akcepts.

VIEDOKLIS

Termins “mutiski” iekļauj elektroniski pārraidītu skaņu, ar nosacījumu, ka adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ar nosacījumu, ka adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

19.1. Šā panta mērķis ir nodrošināt, ka ziņojums, kas nav uzskatāms par spēkā esošu akceptu, tomēr ir uzskatāms par akceptu, ja vien oferents nesniedz ātru paziņojumu, ka šķietamais akcepts nav akcepts. Oferents var sniegt šādu informāciju, izmantojot elektronisku skaņu vai citus elektroniskus paziņojumus.

19.2. Attiecībā par ierobežojumiem terminam “sasniedz” – skatīt 15. panta komentāru.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 20. panta pirmā daļa

1) Akcepta termiņš, kuru oferents noteicis telegrammā vai vēstulē, sākas ar brīdi, kad telegramma nodota nosūtīšanai vai arī ar vēstulē norādīto datumu, vai arī, ja šāds datums nav norādīts, ar datumu, kurš norādīts uz aplokšnes. Ja akcepta termiņu oferents noteicis pa telefonu, teletaipu vai ar

citu tamlīdzīgu sakaru līdzekļu palīdzību, akcepta termiņš sākas no brīža, kad oferti saņēmis tās adresāts.

VIEDOKLIS

Akcepta termiņš, kuru ir noteicis oferents, izmantojot elektronisku komunikāciju reālā laikā, sākas ar brīdi, kad oferte iekļūst ofertes adresāta serverī.

Akcepta termiņš, kuru ir noteicis oferents, izmantojot e-pasta komunikāciju, sākas ar brīdi, kad e-pasta komunikācija ir nosūtīta.

“Tamlīdzīgi⁵ sakaru līdzekļi” iekļauj elektronisku komunikāciju reālā laikā.

Termiņš “saņēmis” jāinterpretē atbilstoši brīdim laikā, kad elektroniska ziņa ir iekļuvusi ofertes adresāta serverī.

KOMENTĀRS

20.1. CISG 20. panta pirmā daļa sniedz palīdzību neskaidri noteikto akcepta termiņu interpretētājam. Kad ofertē ir noteikts, piemēram, četru dienu termiņš bez jebkādam norādēm, kad šis termiņš sākas, CISG 20. panta pirmā daļa piedāvā citādāku sākuma punktu, atkarībā no tā, kā oferte tikusi nosūtīta. Ja izmantota telegramma, termiņš sākas brīdī, kad tā ir nodota nosūtīšanai. Ja oferte ir nosūtīta vēstulē, tad termiņš sākas datumā, kas ir norādīts uz vēstules, vai arī, ja šāds datums nav norādīts, tad no datuma, kas ir norādīts uz aploksnēs. Ja ir izmantots telefons, teletaips vai citi tamlīdzīgi sakaru līdzekļi, termiņš sākas brīdī, kad oferte sasniedz ofertes adresātu.

20.2. Ir jāapsver problēma, kā noteikt, kad sākas termiņš, ja oferte ir izteikta, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus. Mēs varam iedomāties trīs galvenos elektronisko ziņojumu veidus: 1) ofertes, kas izteiktas, izmantojot e-pastu; 2) ofertes, kas pasīvi norādītas interneta mājaslapās; 3) ofertes, kas izteiktas tērzēšanas vietnēs, kur komunikācija noris reālā laikā.

E-pasts

20.3. E-pasts nav momentāna komunikācija, un, attiecībā uz datumiem, tas nav pilnībā identisks vēstulēm, kas tiek sūtītas aploksnēs. CISG nepiedāvā nekādu palīdzību, kā interpretēt e-pastus. Neskaidras situācijas jārisina, izmantojot parastos interpretācijas līdzekļus, ievērojot, ka puse, kas ir vienpusēji saistīta (oferents), parasti ir vairāk jāaizsargā. E-pasti parasti satur informāciju par to, kad tie tika nosūtīti un kad tie tika saņemti. CISG nepiedāvā nekādu tiešu regulējumu attiecībā par to, vai laiks sāk tecēt saņemšanas vai nosūtīšanas brīdī. Akcepta termiņš, kuru noteicis oferents e-pasta ziņā, sākas no brīža, kad e-pasta ziņojums ir nosūtīts. Tas tā ir, jo šo laiku var viegli noteikt un e-pasti var tikt uzskatīti par vēstuļu funkcionāliem ekvivalentiem.

Pasīvas interneta mājaslapas

20.4. Kad interneta mājaslapas satur ofertes, bieži nav skaidrs, vai tās ir uzskatāmas par ofertēm juridiskā nozīmē. Jebkurā gadījumā interneta mājaslapas turētājs var skaidri norādīt, ka viņa oferte ir saistoša noteiktu laiku. CISG nav atrodamas vadlīnijas, kā rīkoties, ja interneta mājaslapas turētājs ir norādījis laika termiņu trīs dienas, neprecizējot, kad šis termiņš sākas. Neskaidras situācijas jārisina, izmantojot parastos interpretācijas līdzekļus, ievērojot, ka puse, kas ir vienpusēji saistīta (oferents),

⁵ Tulkotājas piezīme – CISG oficiālajā tulkojumā latviešu valodā (skatīt 20. panta pirmo daļu) frāze “*instantaneous communication*” tulkota kā “tamlīdzīgi sakaru līdzekļi”. Līdz ar to arī šā Viedokļa tulkojumā lietots šāds tulkojums. Savukārt, piemēram, komentāra sadaļā 20.3 frāze “*instantaneous communication*” tulkota kā “momentāna komunikācija”.

parasti ir vairāk jāaizsargā. Šis viedoklis neskar komunikāciju, kas nenotiek reālā laikā un kurā netiek izmantotas pasīvas interneta mājaslapas.

Tērzēšana reālā laikā

20.5. Puses var komunicēt interneta vidē, reālā laikā (šāds komunikācijas veids ir vispārpieņemts tērzēšanas programmās). Tas notiek tā, ka, ja sūtītājs uzraksta burtu “a”, tad burts “a” uzreiz parādās adresāta ekrānā. Puses ir klāt vienlaikus, un tās var mutiski sarunāties vai arī rakstīt viena otrai tā, it kā tās būtu kopā vienā istabā vai arī sarunātos pa telefonu. Šāda veida komunikācija kvalificējas kā momentāna. CISG 20. panta pirmā daļa ir piemērojama arī elektroniskai komunikācijai reālā laikā. Ja sūtītājs nosūta oferti un nosaka, ka tā ir saistoša divas stundas, tad termiņš sākas no brīža, kad ziņojums sasniedz adresātu, tas ir, nekavējoties. Ja pastāv komunikācija reālā laikā, tad tiek pieņemts, ka adresāts ir norādījis savu piekrišanu saņemt šāda veida elektroniskus ziņojumus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 21. panta pirmā daļa

1) Novēlots akcepts tomēr saglabā akcepta spēku, ja oferents nevilcinoties mutiski paziņo par to ofertes adresātam vai arī nosūtīs viņam atbilstošu paziņojumu.

VIEDOKLIS

Termins “mutiski” iekļauj elektroniski pārraidītu skaņu, ar nosacījumu, ka ofertes adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ar nosacījumu, ka ofertes adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

21.1. Informācija par novēlotu akceptu var tikt ziņota ofertes adresātam, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija ir paziņota ofertes adresātam, nevis kādā formātā tā tika paziņota.

21.2. Attiecībā par elektronisku ziņu spēkā esību skatīt 15. panta komentāru.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 21. panta otrā daļa

2) Kad no vēstules vai citāda rakstiska paziņojuma, kurš satur novēlotu akceptu, ir redzams, ka tas tika nosūtīts tādos apstākļos, ka, ja tā pārsūtīšana būtu bijusi normāla, tad tas būtu saņemts laicīgi, novēlots akcepts saglabā akcepta spēku, ja oferents bez vilcināšanās mutiski nepaziņos ofertes adresātam, ka viņš uzskata savu oferti par spēku zaudējušu, vai arī nenosūtīs viņam par to paziņojumu.

VIEDOKLIS

Termins “rakstveidā” iekļauj jebkura veida elektroniskas ziņas, kas ir iegūstamas saprotamā formātā. Novēlots akcepts elektroniskā formā tādējādi var būt spēkā esošs saskaņā ar šo pantu.

Termins “mutiski” iekļauj elektroniski pārraidītu skaņu, ar nosacījumu, ka ofertes adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ar nosacījumu, ka ofertes adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

Termins “nosūtīt” atbilst tādām brīdim laikā, kad paziņojums ir atstājis ofertes adresāta serveri. Priekšnoteikums ir, ka ofertes adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

21.3. Šā panta mērķis ir padarīt novēlotu akceptu par spēkā esošu, ja oferents nav informējis otru pusi, ka akcepts ir bijis novēlots un ka akcepts ir sasniedzis oferentu par vēlu. Tipiska situācija būtu, kad elektronisks akcepts ir aizkavēts un nerasniedz oferentu noteiktajā termiņā. Šis pants ir piemērojams tikai tad, ja akcepts ir nosūtīts vēstulē vai kādā citādākā rakstveida formā. Šis pants ir piemērojams arī tad, kad akcepts ir nosūtīts, izmantojot elektronisku ziņu, ja vien šī elektroniskā ziņa izpilda divas “rakstveida formāta” funkcijas, proti, tā var tikt saprasta un saglabāta.

21.4. Kad oferents nodrošina ātru paziņojumu par to, ka akcepts ir saņemts par vēlu, akcepts nav spēkā. Informācija ofertes adresātam par novēloto akceptu var tikt sniegta, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija tiek sniegta ofertes adresātam, ne tas, kādā formātā tā ir sniegta. Saskaņā ar šo pantu šāds paziņojums var tikt komunicēts mutiski vai arī, izmantojot [rakstisku] paziņojumu. Oferents var nodrošināt informāciju, izmantojot elektroniski nosūtītu skaņu vai elektronisku ziņojumu, taču ievērojot priekšnoteikumu, ka novēlotā akcepta sūtītājs ir norādījis, ka viņš vēlas saņemt šāda veida elektroniskas ziņas.

21.5. Ir pietiekami, ka paziņojums ir ticis nosūtīts; tam nav jāsniedz adresāts. Tajā pašā laikā tam ir jābūt nosūtītam korekti. Tas nozīmē, ka adresei jābūt pareizi norādītai un sūtītājam jāizmanto datorprogramma, par kuru adresāts ir norādījis, ka pierīt to saņemt.

21.6. Oferentam jāinformē ofertes adresāts par novēlotu akceptu, nosūtot paziņojumu. Nosūtīšana notiek brīdī, kad paziņojums atstāj oferenta serveri. Ja tomēr ofertes adresāts neizmanto tādā veida elektronisko sakaru līdzekli, kāds izmantots, nosūtot paziņojumu, uzskatāms, ka oferents nav nosūtījis paziņojumu. Ofertes adresātam jābūt norādījušam, ka viņš piekrīt saņemt elektroniskus akceptus tādā veidā un formātā, kā tos sūtījis oferents. CISG 8. un 9. pants var palīdzēt noteikt, vai ofertes adresāts ir netieši norādījis savus piekrišanu saņemt šādus ziņojumus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. un 6. pantu.

CISG 22. pants

Akcepts var tikt atcelts, ja oferents paziņojumu par atcelšanu saņēmis agrāk vai tajā pašā brīdī, kad akceptam būtu jāstājas spēkā.

VIEDOKLIS

Termins “saņēmis” atbilst tādām brīdim laikā, kad elektronisks ziņojums iekļūst oferenta serverī, ievērojot priekšnoteikumu, ka oferents ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

22.1. Šis pants paredz nodrošināt pēdējo iespēju atcelt akceptu. Ja tiek izmantoti tradicionālie sakaru līdzekļi, šis noteikums ļauj akcepta sūtītājam atcelt akceptu, izmantojot ātrākus komunikācijas līdzekļus. Viņš var, piemēram, akceptu nosūtīt pa parasto pastu (gliemežu pastu) un vēlāk to atcelt, nosūtot faksu, kas sasniedz oferentu pirms parastā pasta sūtījuma. Problēma saistībā ar elektroniskajiem sakaru līdzekļiem ir tāda, ka faktiski nav tādu praktiski izmantojamu ātrāku sakaru līdzekļu kā elektroniskas ziņas, kas tiek nosūtītas pa e-pastu vai interneta mājaslapā, vai arī, izmantojot citus elektroniskās datu apmaiņas rīkus. Tajā pašā laikā šis jautājums iegūst praktisku nozīmi situācijās, kurās akcepts ir nosūtīts, izmantojot tradicionālo “papīra” pastu, un paziņojums par atcelšanu ir nosūtīts elektroniski.

22.2. Šā panta pamatmērķis ir nodrošināt, ka oferentam ir iespēja izlasīt paziņojumu par atcelšanu, ja viņš to izvēlas. Netiek prasīts, ka oferents ir tiešām izlasījis paziņojumu par atcelšanu; drīzāk ir nepieciešams, ka šāds paziņojums par atcelšanu kļūst pieejams izlasīšanai (atšķirība starp “sasniegt prātu” un “sasniegt rakstāmgaldū” vai “sasniegt juridisko personu”). Līdz ar to, kad paziņojums par akcepta atcelšanu iekļūst oferenta kontroles zonā, jāpieņem, ka tas ir sasniedzis oferentu.

22.3. Piedāvājums, ka paziņojumam par atcelšanu jābūt tikai pieejamam izlasīšanai, nevis patiešām izlasītam, ir veidots, lai atvieglotu pierādīšanu. Ir iespējams (vairāk vai mazāk vienkārši, bet vismaz konceptuāli) pierādīt, kad ziņojums kļūst pieejams. Ir ļoti grūti pierādīt, kad kāds tam faktiski ir pievērsis uzmanību.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 15. pantu.

CISG 24. pants

Šīs Konvencijas II daļas mērķiem oferte, paziņojums par akceptu vai jebkura cita gribas izpausme tiek uzskatīti par adresāta "saņemtiem", kad tie darīti zināmi viņam mutiski vai nogādāti jebkurā veidā viņam personīgi, uz viņa uzņēmumu vai arī pēc viņa pasta adreses, vai arī, ja viņam nav uzņēmuma vai pasta adreses — viņa pastāvīgajā dzīves vietā.

KOMENTĀRS

Termins “saņemts” atbilst tādām brīdim laikā, kad elektronisks ziņojums iekļūst adresāta serverī. Priekšnoteikums ir, ka adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

Termins “mutiski” iekļauj elektroniski pārraidītu skaņu, ar nosacījumu, ka adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

Par šo pantu nav komentāra, jo visi jautājumi, kas saistīti ar terminu “sasniedz”, ir apskatīti 15. panta, 16. panta pirmās daļas, 17. panta, 18. panta otrās daļas, 20. panta pirmās daļas, 21. panta otrās daļas un 22. panta komentāros. Par terminu “mutiski” skatīt 18. panta otrās daļas un 21. panta otrās daļas komentārus.

CISG 26. pants

Paziņojums par līguma laušanu ir spēkā tikai tajā gadījumā, ja tas darīts zināms otrajai pusei paziņojuma veidā.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ar nosacījumu, ka adresāts ir tieši vai netieši piekritis saņemt šāda veida elektroniskās ziņas, šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

26.1. Par to, ka līgums ir laužts, otra puse var tikt informēta, izmantojot elektronisku ziņojumu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija tiek nodota adresātam, nevis kādā formātā tā ir nodota.

26.2. Par elektronisku paziņojumu spēkā esību skatīt 15. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 27. pants

Ja vien šīs Konvencijas III daļā nav tieši paredzēts savādāk, gadījumā, ja puse ir sniegusi vai izdarījusi paziņojumu, pieprasījumu vai citus sūtījumus saskaņā ar šo Konvencijas daļu un ar dotajos apstākļos nepieciešamajiem līdzekļiem, aizkavēšanās vai kļūda sūtījuma pārsūtīšanā vai arī tā nenogādāšana uz paredzēto vietu neatņem šai pusei tiesības atsaukties uz savu sūtījumu.

VIEDOKLIS

Paziņojums, pieprasījums vai cits ziņojums var tikt sniegts vai sagatavots elektroniski, kad vien adresāts tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskus ziņojumus šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

27.1. Paziņojumi, pieprasījumi vai citi ziņojumi pusei var tikt sniegti, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija tiek nodota otrai pusei, nevis kādā formātā tā ir nodota.

27.2. Par elektronisku paziņojumu, pieprasījumu vai citu ziņojumu spēkā esību skatīt 15. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 32. panta pirmā daļa

1) Ja pārdevējs, saskaņā ar līgumu vai šo Konvenciju, nodod precī pāravadātājam un ja prece līguma mērķiem nav precīzi identificēta, to marķējot, ar iekraušanas dokumentu palīdzību vai citādā veidā, pārdevējam ir jānodod pircējam paziņojums par nosūtīšanu, norādot precī.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka pircējs tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

32.1. Informācija par preču nosūtīšanu var tikt sniegta pircējam, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija ir nodota pircējam, nevis kādā formātā tā ir nodota.

32.2. Par pircējam sniegtās informācijas spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 39. panta pirmā daļa

1) Pircējs zaudē tiesības atsaukties uz preces neatbilstību, ja viņš nenosūta pārdevējam paziņojumu, kurš satur datus par neatbilstības raksturu, saprātīgā termiņā pēc tam, kad pircējs to ir atklājis vai kad viņam to vajadzēja atklāt.

KOMENTĀRS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka pārdevējs tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

39.1. Paziņojums par preču neatbilstību var tikt sniegts pārdevējam, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija ir nodota pārdevējam, nevis kādā formātā tā ir nodota.

39.2. Par pārdevējam sniegtā paziņojuma spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 43. pants

1) Pircējs zaudē tiesības atsaukties uz 41. vai 42. pantu noteikumiem, ja viņš nenosūta pārdevējam paziņojumu, kurš satur datus par trešās personas tiesību vai interešu raksturu, saprātīgā termiņā pēc tam, kad viņš uzzināja vai viņam vajadzēja uzzināt par tādām tiesībām vai interesēm.

2) Pārdevējam nav tiesību atsaukties uz iepriekšējā punkta nosacījumiem, ja viņš zināja par trešās personas tiesību vai interesi un par tādās tiesības vai intereses raksturu.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka pārdevējs tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

43.1. Informācija par trešās personas prasījuma vai tiesību raksturu var tikt sniegta pārdevējam, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija ir nodota pārdevējam, nevis kādā formātā tā ir nodota.

43.2. Pat tad, ja pārdevējs nav norādījis savu piekrišanu šādas attiecīgas elektroniskas ziņas, var tikt pieņemts, ka viņš tik un tā zināja par prasību saskaņā ar 43. panta otro daļu.

43.3. Par pārdevējam sniegtā paziņojuma spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 47. pants

- 1) *Pircējs var noteikt pārdevējam saprātīgi ilgu papildus termiņu viņa saistību izpildei.*
- 2) *Izņemot gadījumus, kad pircējs saņēmis no pārdevēja paziņojumu par to, ka viņš nerealizēs izpildi šādā veidā noteiktajā termiņā, pircējs šī termiņa laikā nevar izmantot nekādus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas vērsti pret līguma pārkāpumu. Taču pircējs līdz ar to nezaudē tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu par izpildes termiņu neievērošanu.*

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas.

KOMENTĀRS

47.1. Pārdevējs var sniegt informāciju pircējam par to, ka pārdevējs neizpildīs saistības noteiktajā termiņā, izmantojot elektronisku ziņu. Kad pircējs ir saņēmis šādu elektronisku ziņu, viņš var izvēlēties piemērot kādu no tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas paredzēti līguma pārkāpumam.

CISG 63. pants

- 1) *Pārdevējs var noteikt saprātīga ilguma papildus termiņu pircējam viņa saistību izpildei.*
- 2) *Izņemot gadījumus, kad pārdevējs ir saņēmis pircēja paziņojumu par to, ka viņš nepildīs savas saistības tādā veidā noteiktajā termiņā, pārdevējs nevar šī termiņa laikā pielietot jebkādas tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas vērsti pret līguma pārkāpumu. Tomēr pārdevējs līdz ar to nezaudē tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu par izpildes termiņa pagarināšanu.*

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas.

KOMENTĀRS

63.1. Pircējs var sniegt informāciju pārdevējam par to, ka pircējs neizpildīs saistības noteiktajā termiņā, izmantojot elektronisku ziņu. Kas pārdevējs ir saņēmis šādu elektronisku paziņojumu, viņš var izvēlēties piemērot kādu no tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas paredzēti līguma pārkāpumam.

CISG 65. pants

- 1) *Ja saskaņā ar līgumu pircēja pienākums ir noteikt formu, izmērus vai citus precīzi raksturojošos datus un ja viņš to neizdara laikā, par kuru puses vienojušās, vai arī saprātīgā laikā pēc pārdevēja pieprasījuma saņemšanas, pēdējais var, nekaitējot jebkurām citām tiesībām, kuras var tam būt, pats to veikt saskaņā ar tām pircēja prasībām, kuras var būt zināmas pārdevējam.*

2) Ja pārdevējs pats sastāda specifikāciju, viņa pienākums ir sīki informēt pircēju par tās saturu un noteikt saprātīgu termiņu, kura laikā pircējs var sastādīt citu specifikāciju. Ja, pēc pārdevēja paziņojuma saņemšanas, pircējs to neizdarīs šādā veidā noteiktajā laikā, specifikācija, kuru sastādījis pārdevējs, kļūs obligāta.

VIEDOKLIS

Specifikācijas un ziņas var būt elektroniskas, ievērojot nosacījumu, ka adresāts tieši vai netieši ir piekritis saņemt šādas ziņas.

KOMENTĀRS

65.1. Informācija par specifikācijām vai ziņām otrai pusei var tikt sniegta, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija otrai pusei ir sniegta, nevis kādā formātā tā ir sniegta.

65.2. Par specifikāciju un ziņu otrai pusei spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 67. pants

1) Ja pirkuma-pārdevuma līgums paredz preces pārvešanu un pārdevējam pienākums nav nodot to kādā noteiktā vietā, risks pāriet pircējam, kad prece nodota pirmajam pārvadātājam preces nodošanai pircējam atbilstoši pirkuma — pārdevuma līgumam. Ja pārdevēja pienākums ir nodot precī pārvadātājam kādā noteiktā vietā, risks nepāriet pircējam, kamēr prece nav nodota pārvadātājam šajā vietā. Tas apstāklis, ka pārdevējs ir pilnvarots paturēt uz precī attiecošos dokumentus, neietekmē riska pāreju.

2) Neskatoties uz to, risks nepāriet pircējam, kamēr prece dotā līguma mērķiem nav precīzi identificēta, to marķējot, ar iekraušanas dokumentu palīdzību, ar pircējam nosūtītu paziņojumu vai citādā veidā.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka pircējs tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

67.1. Informācija pircējam par to, ka preces ir skaidri identificētas konkrētā līguma mērķiem, var tikt sniegta, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija pircējam ir nodota, nevis kādā formātā tā ir nodota.

67.2. Pircējam nav jābūt piekritušam elektroniskai saziņai, lai elektronisks paziņojums saskaņā ar CISG 67. panta otro daļu būtu spēkā. Iemesls tam ir tāds, ka pircēja piekrišana nav nepieciešama cita veida identificēšanai, piemēram, preču atzīmēšanai.

67.3. Par pircējam sniegto ziņu par preču identifikāciju spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 71. pants

1) Puse var apturēt savu saistību izpildi, ja pēc līguma noslēgšanas kļūst redzams, ka otra puse neizpildīs ievērojamu daļu no savām saistībām:

a) tādēļ, ka puse nespēj izpildīt saistības vai nespēj maksāt; vai arī

b) puses rīcības rezultātā, sagatavojot izpildi vai realizējot līguma izpildi.

2) Ja pārdevējs jau ir nosūtījis preci pirms iepriekšējā punktā minēto iemeslu atklāšanās, viņš var nepieļaut preces nodošanu pircējam, pat ja pircēja rīcībā ir dokuments, kurš dod viņam tiesības saņemt preci. Šis punkts attiecas tikai uz tiesībām uz preci attiecībās starp pircēju un pārdevēju.

3) Pusei, kura aptur izpildi, neatkarīgi no tā, vai tas tiek darīts līdz vai pēc preces nosūtīšanas, ir nekavējoties jānosūta paziņojums par to otrajai pusei un jāturpina izpilde, ja otra puse uzrāda pietiekošas garantijas savu saistību izpildei.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka adresāts tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

71.1. Informācija otrai pusei par saistību izpildes apturēšanu var tikt sniegta, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija ir nodota adresātam, nevis tas, kādā formātā tā ir nodota.

71.2. Par ziņojumu otrai pusei par saistību izpildes spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 72. pants

1) Ja pirms noteiktā līguma izpildes datuma kļūst skaidrs, ka viena no pusēm izdarīs būtisku līguma pārkāpumu, otra puse var paziņot par līguma laušanu.

2) Ja laiks atļauj, pusei, kura ir nolēmusi paziņot par līguma laušanu, ir jānosūta pamatots paziņojums otrajai pusei, lai dotu viņai iespēju uzrādīt pietiekošas garantijas savu saistību izpildei.

3) Iepriekšējā punkta prasības nav piemērojamas, ja otra puse paziņojusi, ka tā nepildīs savas saistības.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka adresāts tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

72.1. Informācija otrai pusei par nolūku vienpusēji lauzt līgumu var tikt sniegta, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija ir nodota adresātam, nevis tas, kādā formātā tā ir nodota.

72.2. Par ziņu otrai pusei par nolūku vienpusēji lauzt līgumu spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 79. pants

- 1) Puse neatbild par jebkuras savas saistības neizpildīšanu, ja pierādīts, ka tā bija tāda šķēršļa radīta, kuru puse nespēj kontrolēt, un, ka no puses saprātīgi nevarēja gaidīt šī šķēršļa ņemšanu vērā līgumu slēdzot vai izvairīšanos no šī šķēršļa, vai šķēršļa, vai tā seku pārvarēšanu.
- 2) Ja puse nav izpildījusi savu saistību sakarā ar to, ka izpildi nav veikusi trešā persona, kuru viņa iesaistījusi visa līguma vai tā daļas izpildē, šī puse tiek atbrīvota no atbildības tikai tajā gadījumā, ja:
 - a) viņa tiek atbrīvota no atbildības saskaņā ar iepriekšējo punktu; un
 - b) viņas iesaistītā persona tāpat būtu tikusi atbrīvota no atbildības, ja norādītā punkta noteikumi tiktu piemēroti attiecībā uz šo personu.
- 3) Atbrīvošana no atbildības, kuru paredz šis pants, ir attiecināma tikai uz to periodu, kura laikā pastāv dotais šķērslis.
- 4) Pusei, kura neizpilda savu saistību, ir jānosūta paziņojums otrajai pusei par šķērslī un tā ietekmi uz puses spēju veikt izpildi. Ja otra puse nav saņēmusi šo paziņojumu saprātīgā termiņā pēc tam, kad par šo šķērslī kļuva vai vajadzēja kļūt zināmam pusei, kura nepilda savu saistību, pēdējā puse atbild par zaudējumiem, kuri ir sekas tam, ka šāds paziņojums netika saņemts.
- 5) Nekas šajā pantā neliedz katrai no pusēm realizēt jebkuras tiesības, citādas nekā pieprasījums atlīdzināt zaudējumus saskaņā ar šo Konvenciju.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka adresāts tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

79.1. Informācija otrai pusei par šķēršļa esību var tikt sniegta, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka šī informācija adresātam ir nodota, nevis tas, kādā formātā tā ir nodota.

79.2. Par otrai pusei sniegtās informācijas par šķērslī spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

CISG 88. panta pirmā un otrā daļa

- 1) Puse, kuras pienākums ir veikt pasākumus preces saglabāšanai saskaņā ar 85. un 86. pantiem, var to pārdot jebkurā pienācīgā veidā, ja otra puse nesaprātīgi kavējusies sākt valdīt precī vai pieņemt to atpakaļ, vai samaksāt cenu vai saglabāšanas izdevumus, ar noteikumu, ka otrai pusei tika nosūtīts saprātīgs paziņojums par apņemšanos pārdot precī.
- 2) Ja prece ātri bojājas vai ja tās saglabāšana rada pārmērīgus zaudējumus, pusei, kurai jā saglabā prece saskaņā ar 85. un 86. pantiem, ir jāveic saprātīgi pasākumi tās pārdošanai. Viņai iespēju robežās jānosūta otrajai pusei paziņojums par savu apņemšanos veikt pārdošanu.

VIEDOKLIS

Termins “paziņojums” iekļauj elektroniskas ziņas, ievērojot nosacījumu, ka adresāts tieši vai netieši ir piekritis saņemt šāda veida elektroniskas ziņas šādā formātā un uz šādu adresi.

KOMENTĀRS

88.1. Informācija otrai pusei par nolūku pārdot preces var tikt sniegta, izmantojot elektronisku ziņu. Svarīgs aspekts ir, ka informācija tiek nodota adresātam, nevis tas, kādā formātā tā tiek nodota.

88.2. Par ziņu otrai pusei par nolūku pārdot preces spēkā esību skatīt 15. un 27. panta komentārus.

Skatīt arī: UNCITRAL Parauglikuma par komercdarbību elektroniskā vidē (*UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce*) 5. pantu.

ATSAUCE

1. CISG Konsultatīvā padome ir privāta iniciatīva, kuru atbalsta Peisa Universitātes Tiesību skolas (*Pace University School of Law*) Starptautisko komerciesību institūts (*Institute of International Commercial Law*) un Karalienes Mērijas Londonas Universitātes (*Queen Mary, University of London*) Komerctiesību izpētes centrs (*Centre for Commercial Law Studies*). CISG Konsultatīvās padomes mērķis ir atbalstīt izpratni par ANO Konvenciju par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem (CISG) un veicināt CISG vienveidīgu interpretāciju. Padomes informatīvajā sanāksmē, kas notika Parīzē 2001. gada jūnijā, profesors Peters Šlehtriems (*Peter Schlechtriem*) no Freiburgas Universitātes (*Freiburg University*) Vācijā tika ievēlēts par padomes priekšsēdētāju uz trīs gadiem. Dr. Lūkass A. Mistelis (*Dr. Loukas A. Mistelis*) no Karalienes Mērijas Universitātes (*Queen Mary*) Komerctiesību izpētes centra (*Centre for Commercial Studies*) tika ievēlēts par sekretāru. CISG Konsultatīvā padome ir sastāvējusi no: prof. Emeritus Ērika E. Bergstēna, Peisa Universitāte (*prof. Emeritus Eric E. Bergsten, Pace University*), prof. Mihaēla Joahima Bonela, Romas *La Sapienza* Universitāte (*prof. Michael Joachim Bonell, University of Rome La Sapienza*), prof. E. Alans Farnsvorts, Kolumbijas Universitātes Tiesību skola (*prof. E. Allan Farnsworth, Columbia University School of Law*), prof. Alehandro M. Garro, Kolumbijas Universitātes Tiesību skola (*prof. Alejandro M. Garro, Columba University School of Law*), prof. sera Roja M. Guda, Oksfordas Universitāte (*prof. Sir Roy. M. Goode, Oxford*), prof. Sergeja N. Ļebedeva, Krievijas Federācijas Tirdzniecības un industrijas kameras Jūraslietu šķīrējtiesas komisija (*prof. Sergei N. Lebedev, Maritime Arbitration Commission of the Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation*), prof. Jana Ramberga, Stokholmas Universitātes Juridiskās fakultātes profesors, Rīgas Juridiskās augstskolas (Rīga, Latvija) rektors (*prof. Jan Ramberg, Professor of Private Law, University of Stockholm, Faculty of Law; Rector, Riga Graduate School of Law, Riga, Latvia*), prof. Petera Šlehtriema, Freiburgas Universitāte (*prof. Peter Schlechtriem, Freiburg University*), prof. Hiro Sono, Kušu Universitātes Juridiskā fakultāte (*prof. Hiroo Sono, Kyushu University*), prof. Kloda Vita, Sārlandes Universitāte un Strasbūras Universitāte (*prof. Claude Witz, Universitat des Saarlandes and Strasbourg University*). Padomes locekļus ievēl padome. Tās sēdē, kas notika Romā 2003. gada jūnijā, CISG Konsultatīvā padome ievēlēja jaunus locekļus: prof. Pilaru Peralesu Viskasijasu, Karlosa III Madrides Universitāte (*prof. Pilar Perales Viscasillas, Universidad Carlos III de Madrid*) un prof. Ingeborgu Švenceri, Bāzeles Universitāte (*prof. Ingeborg Schwenzer, University of Basel*).